

## Innspill til revidering av produsentansvarsordningen

Oslo, 4. desember 2020

Takk for muligheten til å komme med innspill til Miljødirektoratets arbeid med å styrke produsentansvarsordningene. Restarters Norway jobber for å skape en kultur for reparasjon, med særlig vekt på elektronikk.

Produsentansvarsordninger for varer og emballasje er gode verktøy for å redusere miljøproblemer, men det er et behov for at de blir mer ambisiøse og robuste. For at slike ordninger skal kunne bygge opp under en sirkulær økonomi, bør avfallsforebygging gjennom økt levetid på produkter, økodesign, reparasjon og ombruk vektlegges i større grad enn det gjør i dag.

### Produsentansvarsordningen for EE-avfall

Produsentansvarsordningen for EE-avfall har sørget for at Norge er "i verdenstoppen når det gjelder innsamling av elektriske og elektroniske (EE) produkter"<sup>1</sup>. En høy gjenvinningsgrad på 81 prosent bidrar til å ivareta allerede utvinnede ressurser i kretsløpet. Dette er selvsagt positivt, men Norge er også det landet som forbruker mest elektronikk i hele verden<sup>2</sup>. Bare i år har nordmenns forbruk økt med hele 18 prosent<sup>3</sup>. Per dags dato klarer vi heller ikke å resirkulere de fleste sjeldne jordmetaller, som vi er avhengige av for at produktene våre skal fungere. Det betyr at for hvert nye produkt vi kjøper, øker presset på jordens ressurser.

Det er derfor på høy tid at produsentansvarsordningen for EE-avfall styrkes og brukes som et instrument for å redusere forbruket og for å få bedre produkter på markedet. Det vil gjøre ordningen mer robust, også med tanke på de siste par årenes vedtak i EU<sup>4</sup>. Senest forrige uke ga EU, gjennom en avstemning i parlamentet, signaler om at produkter som lever lenger og som er reparerbare skal være den nye standarden<sup>5</sup>.

---

<sup>1</sup> Deloitte. *Kunnskapsgrunnlag for nasjonal strategi for sirkulær økonomi. Delutredning 1 – Potensial for økt sirkularitet*. 3. September 2020.

<sup>2</sup> The Global E-waste Statistics Partnership (GESP). 2020. *The Global E-waste Monitor 2020 Quantities, flows and the circular economy potential*. Country E-waste Key Statistics. <https://publications.globalewaste.org/v1/file/271/The-Global-E-waste-Monitor-2020-Quantities-flows-and-the-circular-economy-potential.pdf> Retrieved 10 september 2020.

<sup>3</sup> Svendsen, Lasse. 26. August 2020. *Rekordvekst for elektronikk*. Artikkel. <https://www.lydogbilde.no/nyheter/generelt/rekordvekst-for-elektronikk/> Hentet 27. November 2020.

<sup>4</sup> The European Commission, March 11, 2020. *A new Circular Economy Action Plan: For a cleaner and more competitive Europe* <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1583933814386&uri=COM:2020:98:FIN> Retrieved December 3, 2020.

<sup>5</sup> Right to Repair Europe, November 26, 2020. *European Parliament stands by consumers and the environment in the fight against obsolescence*. <https://repair.eu/news/european-parliament-stands-by-consumers-and-the-environment-in-the-fight-against-obsolescence/> Retrieved December 4, 2020.

Produsentansvarsordningen i Norge bør derfor innrettes etter dette, og gå lenger enn vedtatte minimumskrav.

Det siste året har Brennpunkt-dokumentaren "Søppelsmuglerne" og en tilsynsrapport fra Miljødirektoratet avdekket alvorlige mangler i forhandleres sikring av EE-avfall. EE-avfall inneholder flere miljø- og helsefarlige stoffer som er svært uheldig at havner på avveie, og det er viktig at manglene som ble avdekket rettes opp i.

For at produsentansvarsordningen skal bygge opp under en sirkulær økonomi foreslår vi følgende konkrete tiltak:

- Innføre minimumskrav for ordningen for EE-avfall om differensiert vederlag med hensyn til produktets varighet, mulighet for ombruk, reparasjon og materialgjenvinning, for å gi produsenter insentiv til økodesign.
- I § 1-18a. *Krav til gjenvinningsandeler* i avfallsforskriften bør det differensieres mellom krav til ombruk og materialgjenvinning, og totalen bør økes noe. For produktgruppe 1, 2, 4, 5 og 6 bør det settes egne krav til ombruk, slik at det totale prosentkravet ikke kan oppnås kun ved materialgjenvinning. Dette vil gi insentiver til å sette bedre produkter på markedet.
- Styrke arbeidet med å følge opp at forhandlere sikrer mottakene av EE-avfall, for å unngå at avfall havner på avveie.

Vennlig hilsen

**Kaja Juul Skarbø**  
Daglig leder, Restarters Norway  
[kaja.skarbo@restartersnorway.no](mailto:kaja.skarbo@restartersnorway.no)  
Mobil: 952 33 873

**Anine Dedekam Moldskred**  
Prosjektleder, Restarters Norway  
[anine@restartersnorway.no](mailto:anine@restartersnorway.no)  
Mobil: 909 97 613